

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL PROFESINIO ORIENTAVIMO TEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2022 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 18 straipsnio 8 ir 9 dalimis,
Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

P a t v i r t i n t i Profesinio orientavimo teikimo tvarkos aprašą (pridedama).

Ministras Pirmininkas

Švietimo, mokslo ir sporto ministras

PROFESINIO ORIENTAVIMO TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Profesinio orientavimo teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato profesinio orientavimo teikimo planavimo ir koordinavimo, organizavimo ir administravimo, karjeros specialistų pasiskirstymo bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir kitose švietimo įstaigose (toliau – Švietimo įstaigos) tvarką.

2. Profesinis orientavimas švietimo sistemoje vykdomas teikiant ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir profesinio konsultavimo paslaugas, o užimtumo rėmimo sistemoje teikiant profesinio informavimo, profesinio konsultavimo ir profesinės karjeros planavimo paslaugas (toliau kartu vadinama – Profesinis orientavimas).

3. Vykdamas profesinį informavimą, vykdomos veiklos, kurios padeda pažinti profesijas, jų ypatumus ir karjeros galimybes, įtraukiant asmenis į praktinę, pažintinę veiklą įmonėse, institucijose ar organizuojant veiklas profesinio mokymo įstaigose ir sektoriniuose profesinio mokymo centruose (toliau vadinama – Profesinis veiklinimas).

4. Profesinį orientavimą teikiančios Švietimo įstaigos ir kitos institucijos privalo užtikrinti Profesinio orientavimo kokybę.

5. Profesinis orientavimas vykdomas vadovaujantis šiais principais:

5.1. prieinamumo – Profesinis orientavimas teikiamas visiems asmenims, užtikrinant lygias galimybes;

5.2. nešališkumo – Profesinis orientavimas vykdomas, neproteguojant savo ar kitų interesų;

5.3. laisvo pasirinkimo ir asmeninės atsakomybės – kiekvienas asmuo savarankiškai apsisprendžia dėl asmeninės karjeros perspektyvų, priima su mokymusi ir karjera susijusius sprendimus;

5.4. aktualumo – Profesinis orientavimas vykdomas remiantis aktualia ir patikima informacija apie situaciją darbo rinkoje, naudojantis Nacionalinės žmogiškųjų išteklių stebėsenos duomenimis, Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) atliekamomis darbo rinkos prognozėmis, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos inicijuojamomis kasmetinėmis darbdavių apklausomis, taip pat atsižvelgiant į 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plano patvirtinimo“, įtvirtintus augimo rodiklius ir remiantis kitais patikimais duomenimis;

5.5. individualizavimo – Profesinis orientavimas vykdomas atsižvelgiant į individualius kiekvieno asmens poreikius.

6. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS

PROFESINIO ORIENTAVIMO TEIKIMO PLANAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

7. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija planuodama ir koordinuodama Profesinį orientavimą bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

8. Profesiniam orientavimui koordinuoti sudaroma nuolatos veikianti darbo grupė (toliau – Darbo grupė), kurios sudėtį tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras. Darbo grupę sudaro 12 asmenų: po 1 asmenį deleguoja: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Karjeros specialistų asociacija, Užimtumo tarnyba, Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras, Lietuvos aukštųjų mokyklų karjeros valdymo informacinės sistemos KVIS konsorciumas; 2 asmenis, atstovaujančius darbdavių organizacijoms, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos prašymu deleguoja Lietuvos Respublikos trišalėje taryboje esančios darbdavių organizacijos bendru sutarimu, 1 asmenį – Jaunimo reikalų taryba, 1 asmenį – Nevyriausybinę organizacijų taryba. Kiekviena atstovus į Darbo grupę deleguojanti pusė pateikia ir pakaitinį Darbo grupės narį. Darbo grupės veiklą koordinuoja Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

9. Darbo grupė pirmo posėdžio metu patvirtina Darbo grupės darbo reglamentą.

10. Darbo grupė vykdo šias funkcijas:

10.1. atsižvelgdama į turimus Profesinio orientavimo stebėsenos duomenis svarsto Profesinio orientavimo prioritetines plėtros ir veiklos kryptis;

10.2. vadovaudamasi Profesinio orientavimo stebėsenos duomenimis analizuoja, stebi ir vertina Profesinio orientavimo būklę;

10.3. vertina Švietimo įstaigų ir kitų institucijų vykdomas Profesinio orientavimo priemones, inicijuoja esamų priemonių tobulinimą ir naujų priemonių kūrimą;

10.4. analizuoja ir sprendžia kitus su Profesiniu orientavimu susijusius klausimus.

11. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos funkcijos Profesinio orientavimo srityje:

11.1. planuoja finansavimą ir užtikrina Profesinio orientavimo tęstinumą ir efektyvumą;

11.2. organizuoja Profesinio orientavimo stebėseną ir remdamasi jos rezultatais nustato Profesinio orientavimo teikimo prioritetines kryptis.

12. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos funkcijos Profesinio orientavimo srityje:

12.1. koordinuoja Profesinio orientavimo teikimą Užimtumo tarnyboje;

12.2. užtikrina Profesinio orientavimo, teikiamo Užimtumo tarnyboje, finansavimą.

III SKYRIUS

PROFESINIO ORIENTAVIMO ORGANIZAVIMAS IR ADMINISTRAVIMAS

13. Savivaldybės vykdomosios institucijos funkcijos:

13.1. užtikrina profesinio orientavimo procesą Švietimo įstaigose vadovaudamasi Aprašo priede patvirtintu Įstaigų, vykdančių bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, mokinių profesinio orientavimo paslaugų planu (toliau – Planas);

13.2. vadovaudamasi Aprašo IV skyriuje nustatyta karjeros specialistų pasiskirstymo Švietimo įstaigose tvarka, planuoja ir paskirsto lėšas reikiamam karjeros specialistų etatų skaičiui Švietimo įstaigoms, kurioms savivaldybė skiria mokymo lėšas;

13.3. konsultuoja savivaldybės teritorijoje veikiančias Švietimo įstaigas Profesinio orientavimo teikimo klausimais;

13.4. skiria profesinio orientavimo koordinatorių savivaldybės teritorijoje, kuris atsako už savivaldybėje teikiamo Profesinio orientavimo koordinavimą ir bendradarbiavimo plėtojimą tarp

savivaldybės teritorijoje veikiančių Švietimo įstaigų ir kitų institucijų, teikiančių Profesinio orientavimą;

13.5. kaupia ir teikia Profesinio orientavimo stebėsenai būtiną informaciją.

14. Švietimo įstaigų funkcijos:

14.1. užtikrina nenutrūkstamą Profesinio orientavimo teikimą jose besimokantiems ar studijuojantiems asmenims;

14.2. sudaro sąlygas karjeros specialistui, dirbančiam Švietimo įstaigoje, tobulinti kvalifikaciją;

14.3. teikdamos Profesinį orientavimą (išskyrus aukštąsias mokyklas) mokiniams vadovaujasi Planu;

14.4. bendradarbiauja su Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centru ir su Užimtumo tarnyba dėl Profesinio orientavimo teikimo;

14.5. kaupia ir teikia Profesinio orientavimo stebėsenai būtiną informaciją.

15. Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro funkcijos:

15.1. užtikrina elektroninės Profesinio orientavimo platformos palaikymą ir plėtojimą ir Profesinio orientavimo teikimą pradėjusiems mokytis pagal pradinio ugdymo programą ir vyresniems asmenims;

15.2. teikia metodinę pagalbą ir konsultacijas savivaldybių profesinio orientavimo koordinatoriams, Švietimo įstaigoms, kitoms institucijoms, ir Užimtumo tarnybai dėl Profesinio orientavimo teikimo;

15.3. užtikrina Profesinio orientavimo metodinių ir informacinių priemonių prieinamumą ir sklaidą;

15.4. plėtoja kvalifikacijos tobulinimo galimybes karjeros specialistams;

15.5. plėtoja Profesinio veiklinimo iniciatyvas šalyje;

15.6. vykdo Profesinio orientavimo stebėseną.

16. Užimtumo tarnybos funkcijos:

16.1. teikia Profesinį orientavimą asmenims nuo 14 metų Užimtumo įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nustatyta tvarka;

16.2. užtikrina Profesinio veiklinimo teikimą bendradarbiaudama su Švietimo įstaigų karjeros specialistais;

16.3. sudaro sąlygas karjeros specialistams tobulinti kvalifikaciją, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamuose reikalavimuose karjeros specialistams;

16.4. bendradarbiauja su Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centru, savivaldybės vykdomąja institucija, Švietimo įstaigomis ir kitomis institucijomis dėl Profesinio orientavimo teikimo;

16.5. kaupia ir teikia profesinio orientavimo stebėsenai būtiną informaciją.

IV SKYRIUS

KARJEROS SPECIALISTŲ PASISKIRSTYMO ŠVIETIMO ĮSTAIGOSE TVARKA

17. Karjeros specialistų etatų santykis:

17.1. dirbančių su 1–4 klasių mokiniais, – 1:1 500 (1 karjeros specialistas 1 500 mokinių);

17.2. dirbančių su 5–8 klasių mokiniais, – 1:800 (1 karjeros specialistas 800 mokinių);

17.3. dirbančių su 9–12 klasių mokiniais, – 1:600 (1 karjeros specialistas 600 mokinių);

17.4. dirbančių profesinio mokymo įstaigose, kurių savininkas ar vienas iš dalininkų yra valstybė ar savivaldybė, santykis yra – 1:800 (1 karjeros specialistas 800 mokinių). Jis skaičiuojamas įvertinant mokinių, besimokančių pagal pirminio profesinio ir bendrojo ugdymo programas, skaičių.

18. Savivaldybės vykdomoji institucija, remdamasi karjeros specialistų etatų pagal mokinių skaičių proporcija, nustatyta Aprašo 17 punkte, planuoja ir paskirsto lėšas optimaliam karjeros specialisto etatų skaičiui Švietimo įstaigoms, kurioms savivaldybė skiria mokymo lėšas.

19. Minimalus karjeros specialistų etato skaičius Švietimo įstaigoje – 0,5 etato.

20. Savivaldybė įvertinusi etatų pasiskirstymą, nustatytą pagal Aprašo 17 punkto normas, turi teisę priimti sprendimą dėl didesnės ar mažesnės etato dalies paskyrimo Švietimo įstaigai, neviršijant 10 procentų nuokrypio. Savivaldybė neturi teisės nustatyti mažesnės etato normos, nei nustatyta Aprašo 19 punkte.

21. Savivaldybės vykdomoji institucija turi teisę pavesti Švietimo įstaigai įdarbinti karjeros specialistus, kurie aptarnautų kelias Švietimo įstaigas, kuriose nesusidaro minimalus etato skaičius.

22. Savivaldybės, siekiančios užtikrinti platesnį Profesinio orientavimo prieinamumą, turi teisę padidinti etato normą, tenkančią Švietimo įstaigai, įskaitant tuos atvejus, kai, remiantis Aprašo 18 punkto nuostatomis, etato dalis Švietimo įstaigoje nesiekia minimalios 0,5 etato normos, skiriant papildomą finansavimą iš savivaldybės biudžeto lėšų.

23. Savivaldybėse, kuriose, įvertinus bendrą mokinių skaičių (įskaitant ir nevalstybinėse mokyklose besimokančius asmenis), bendras karjeros specialistų etatų skaičius yra mažesnis nei 0,5 etato, savivaldybėje steigama 0,5 etato norma visoms savivaldybėje esančioms Švietimo įstaigoms.

24. Švietimo įstaigose, kuriose Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įgyvendina savininko, dalininko teises ir pareigas, ir kuriose, įvertinus bendrą mokinių skaičių, bendras karjeros specialistų etatų skaičius yra mažesnis nei 0,5 etato, yra steigama minimali pusės etato norma.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Karjeros specialistų paslaugos Švietimo įstaigose finansuojamos įgyvendinant 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programos pažangos priemonę Nr. 12-003-03-05-01 „Įdiegti vieną langelį karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti“, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1016 „Dėl 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programos patvirtinimo“:

25.1. 2022 m. rugsėjo 1 d. – 2023 m. gruodžio 31 d. lėšas skiriant iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos administruojamų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų. Tikslė lėšų suma, skiriama Profesiniam orientavimui teikti nuo 2022 m. rugsėjo 1 d., apskaičiuojama remiantis 2022 m. gegužės 1 d. Mokinių registro duomenimis. Tikslė lėšų suma, skiriama Profesiniam orientavimui teikti nuo 2023 m. sausio 1 d., apskaičiuojama remiantis 2022 m. spalio 1 d. Mokinių registro duomenimis;

25.2. nuo 2024 m. sausio 1 d. lėšas skiriant iš valstybės biudžeto asignavimų.

26. Už karjeros specialistų atitiktį kvalifikaciniais reikalavimams atsako juos įdarbinusi Švietimo įstaiga ar kita įstaiga, institucija. Už kokybišką Profesinio orientavimo teikimą atsako įstaiga, institucija, teikianti Profesinį orientavimą.

27. Teikiant Profesinio orientavimo paslaugas, pasitelkiami socialiniai partneriai, kurie:

27.1. dalyvauja organizuojant Profesinio orientavimo renginius;

27.2. dalyvauja organizuojant Profesinio veiklinimo renginius;

27.3. dalyvauja rengiant Profesinio orientavimo metodines ir informacines priemones;

27.4. informuoja darbdavius apie galimybes naudotis Profesinio orientavimo

paslaugomis;

27.5. vykdo kitas su Profesiniu orientavimu susijusias veiklas.

Profesinio orientavimo teikimo
tvarkos aprašo
priedas

**ĮSTAIGŲ, VYKDanČIŲ BENDROJO UGDYMO IR PROFESINIO MOKYMO PROGRAMAS, MOKINIŲ PROFESINIO
ORIENTAVIMO PASLAUGŲ PLANAS**

Planas visiems mokiniams, besimokantiems mokyklose, vykdančiose bendrojo ugdymo programas, vieniems mokslo metams					
Karjeros modelio grupės	1–4 kl.	5–8 kl.	I–II gimnazijos kl.	III–IV gimnazijos kl.	Skirta asmenims su intelekto negalia ir kitais specialiaisiais ugdymosi poreikiais
Apimtys mokslo metams	5 val.	9 val.	15 val.	15 val.	5–15 val. (pagal mokinio lygį)
	<i>iš kurių:</i>	<i>iš kurių:</i>	<i>iš kurių:</i>	<i>iš kurių:</i>	<i>iš kurių:</i>
	Ugdymas karjerai 3 val.	Ugdymas karjerai 4 val.	Ugdymas karjerai 6 val.	Ugdymas karjerai 6 val.	Ugdymas karjerai 2–6 val.
	Konsultavimas 0 val.	Konsultavimas 1 val.	Konsultavimas 3 val.	Konsultavimas 3 val.	Konsultavimas 1–3 val.
	Informavimas (įskaitant Profesinį veiklinimą) 2 val.	Informavimas (įskaitant Profesinį veiklinimą) 4 val.	Informavimas (įskaitant Profesinį veiklinimą) 6 val.	Informavimas (įskaitant Profesinį veiklinimą) 6 val.	Informavimas (įskaitant Profesinį veiklinimą) 3–6 val.

Planas visiems profesinio mokymo įstaigų mokiniams vieniems mokslo metams						
Karjeros modelio grupės	Skirta mokiniams, siekiantiems pagrindinio išsilavinimo (Mokantis pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį)	Skirta mokiniams, siekiantiems pagrindinio išsilavinimo ir kvalifikacijos (Mokantis pagal pagrindinio ugdymo programą tik 10 kl.)	Skirta mokiniams, turintiems pagrindinį išsilavinimą ir siekiantiems tik kvalifikacijos (II arba III kvalifikacijų lygis) (Mokosi tik pagal profesinio mokymo programas)	Skirta mokiniams, siekiantiems kartu su kvalifikacija įgyti ir vidurinį išsilavinimą (Vidurinio ugdymo programa ir profesinio mokymo programa)	Skirta mokiniams, turintiems vidurinį išsilavinimą ir besimokantiems pagal pirminio profesinio mokymo programą	Skirta asmenims su intelekto negalia ir kitais specialiaisiais ugdymosi poreikiais, siekiantiems įgyti arba tobulinti turimą profesinę kvalifikaciją
Apimtys mokslo metams	Karjeros kompetencijoms ugdyti skiriama 15 val. mokslo metams	Karjeros kompetencijoms ugdyti skiriama 10 val. mokslo metams	Karjeros kompetencijoms ugdyti skiriama 10 val. mokslo metams	Karjeros kompetencijoms ugdyti skiriama 10 val. mokslo metams	Karjeros kompetencijoms ugdyti skiriama 8 val. mokslo metams	Karjeros kompetencijoms ugdyti skiriama 10 val. mokslo metams
	<i>iš kurių:</i>	<i>iš kurių:</i>	<i>iš kurių:</i>	<i>iš kurių:</i>	<i>iš kurių:</i>	<i>iš kurių:</i>
	Ugdymas karjerai 6 val.	Ugdymas karjerai 5 val.	Ugdymas karjerai 5 val.	Ugdymas karjerai 5 val.	Ugdymas karjerai 2 val.	Ugdymas karjerai 5 val.
	Konsultavimas 2 val.	Konsultavimas 2 val.	Konsultavimas 2 val.	Konsultavimas 2 val.	Konsultavimas 3 val.	Konsultavimas 2 val.
	Informavimas (įskaitant Profesinį veiklinimą) 7 val.	Informavimas 3 val.	Informavimas 3 val.	Informavimas 3 val.	Informavimas 3 val.	Informavimas 3 val.